

Koncepcja programowo-rozwojowa galerii sztuki na lata 2023-2026

Zgodnie ze statutem Galerii sztuki, nadanym Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 25 marca 2013 r., prowadzona pod moim przewodnictwem w kolejnej kadencji (lata 2023-2026) instytucja będzie realizowała swe główne cele statutowe, tj. promowała sztukę współczesną, organizowała wystawy i wymiany treści. Jak dotychczas, dołożę też starań, by galeria rozwijała współpracę zewnętrzną, szczególnie w obszarze edukacji i animacji kulturalnej oraz otworzyła się na zmiany wewnętrzne. W moim odczuciu w pierwszej kadencji (lata 2019-2022) instytucja przeszła ciężką próbę (pandemia covid-19 i *lockdown*, a także kryzys popandemiczny) i poradziła sobie z trudnościami, zrealizowała najambitniejsze plany i zachowała swoje najlepsze działania, a także wypracowała oraz utrwaliła pewne nowe standardy dotyczące np. współpracy międzyinstytucjonalnej, jak i w sferze NGO, polityki pracowniczej, komunikacji i budowania publiczności, ekologii czy działań projektowych lub edukacyjnych.

1. Misja i zadania ogólne

Galeria jest publiczną przestrzenią do prezentowania, analizy i odbioru najciekawszych zjawisk w sztuce współczesnej, najnowszej. Jest miejscem, gdzie poświęca się uwagę sztuce, twórczości, artystom, odbiorcom w każdym wieku, ideom i refleksji. Przestrzenią dla sztuki, a także osób, gdzie jest miejsce na zadawanie pytań, poszukiwanie odpowiedzi, edukację patrzenie w kierunku nowego, przełamywanie barier i stereotypów, ale również zapewnianie komfortu, pielęgnowanie wartości oraz budowanie relacji.

Podstawowe cele i zadania galerii sztuki określone zostały w Statucie Galerii Sztuki nadanym Uchwałą Rady Miejskiej z dnia 25 marca 2013 r.

Do zadań Galerii należeć będą w szczególności:

1. prezentacja i promocja współczesnej twórczości plastycznej,
2. edukacja kulturalna i wychowywanie poprzez sztukę,
3. gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury,
4. rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspakajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych, w tym działalności na rzecz osób niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie,
5. promocja kulturalna miasta,

6. działalność oświatowa (edukacyjna) oraz animacyjna.

Galeria będzie realizować swoje zadania poprzez:

- 1) organizację wystaw, konkursów i przeglądów plastycznych, którym towarzyszą wydarzenia dodatkowe: warsztaty artystyczne, edukacyjne i twórcze, spotkania z twórcami, krytykami i kuratorami, prowadzenia kuratorskie i autorskie, dyskusje i panele, sesje popularnonaukowe, spacerzy dźwiękowe i tematyczne, słuchowiska, koncerty i performanse audiowizualne, wykłady i prelekcje, itp.
- 2) realizację projektów artystycznych, edukacyjnych, społecznych i integracyjnych, a także badawczych oraz popularyzatorskich i dokumentacyjnych,
- 3) organizację wystaw zamiejscowych i wyjazdów w celach uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych,
- 4) działalność wydawniczą, własną oraz kooperatywną,
- 5) dokonywanie zakupów dzieł plastycznych i wydawnictw w celu ich upowszechniania,
- 6) popularyzowanie wiedzy o sztuce poprzez działalność oświatową, poradnictwo metodyczne,
- 7) obrót dziełami sztuki i wydawnictwami,
- 8) organizację salonów sprzedaży, galerii, aukcji dzieł sztuki, włączanie się w działania charytatywne, itp.
- 9) współpracę z placówkami, organizacjami i instytucjami w celu wymiany informacji, kontaktów, kooperacje, kolektywy i wspólne projekty.

Misją instytucji jest jednak nie tylko organizacja wydarzeń, ale także budowanie relacji z artystami i odbiorcami, kreatorami oraz użytkownikami tekstów sztuki i kultury artystycznej oraz komfortowej przestrzeni i warunków do swobodnego wyrażania i percepcji treści intelektualnych, wizualnych, artystycznych i kulturowych, przekazywanych za pomocą sztuki. Zamierzam nadal prowadzić tę instytucję według zamysłu, który czyni ją miejscem takich spotkań, rozmów, załączkiem ważnych myśli i działań.

2. Działalność i priorytety merytoryczne

Galeria Sztuki będzie kontynuować program zrównoważonej promocji różnych rodzajów współczesnej sztuki, ze szczególnym uwzględnieniem sztuki lokalnej i koncentrując się na przyjętych wcześniej priorytetach, wśród których najważniejsze to:

1. Współczesna biżuteria artystyczna - zakres i zasięg Legnickiego Festiwalu SREBRO będzie poszerzany, przede wszystkim zmieniana i uatrakcyjniana będzie jego formuła, w ramach dostosowywania do ogólnościwiatowych trendów.
2. Sztuka Zagłębia Miedziowego – promocja miejscowego środowiska artystycznego realizowana jest poprzez organizowaną od ponad 40 lat Wystawę Plastyki Zagłębia Miedziowego, monitorowanie działalności artystycznej twórców regionu oraz organizowanie indywidualnych pokazów ich prac.
3. Współczesne młode malarstwo - podstawą tej specjalizacji jest organizowany od 30 lat Ogólnopolski Przegląd Malarstwa Młodych PROMOCJE – konkurs adresowany wyłącznie do świeżo upieczonych absolwentów malarstwa wyższych uczelni artystycznych. Jej kontynuacją są kolejne edycje Dróg Twórczych, wystawy będącej rezultatem stałego monitoringu karier artystów debiutujących na Promocjach oraz indywidualne pokazy prac młodych artystów, uczestników „Promocji”. Cykle te będą kontynuowane, z tym, że PROMOCJE w formie biennale, jako optymalnej dla tej rangi przeglądu.

Podstawowe założenia pozostałej działalności wystawienniczej to:

1. Systematyczne prezentowanie w każdej z przestrzeni wystawienniczych, jakimi dysponuje Galeria 6-10 wystaw w ciągu roku (z zastrzeżeniem, że wszystkie wystawy składające się na Legnicki Festiwal SREBRO traktowane są jako jedna impreza).
2. Organizowanie autorskich wystaw twórczości znaczących osobowości w skali krajowej.
3. Organizowanie i uczestnictwo w wielowątkowych projektach artystycznych i wystawach problemowych, realizowanych samodzielnie bądź we współpracy z innymi galeriami i niezależnymi kuratorami (ich realizacja uzależniona będzie od pozyskania środków zewnętrznych).
4. Realizacja projektów indywidualnych i grupowych w ramach współpracy międzynarodowej ze szczególnym uwzględnieniem wymiany kulturalnej z miastami partnerskimi Legnicy.

3. Działalność edukacyjna

Adresatami działań edukacyjnych Galerii będą wszystkie grupy wiekowe, od najmłodszych po seniorów. W miarę możliwości, kontynuowane będą, m. in. cykle zajęć:

1. Odbywające się raz w roku spotkania warsztatowe dla całych rodzin.
2. Cykle zajęć dla najmłodszych (przedszkola, klasy I - III SP)

3. Propozycje dla dzieci starszych i młodzieży, w tym kontynuacja wieloletnich projektów edukacyjnych
4. Propozycje dla dorosłych: wernisaże, debaty, spotkania z osobowościami świata sztuki i kultury; współpraca z Uniwersytetem III Wieku.

4. Zbiory sztuki

Do kolekcji wiążących się za specyfiką działalności legnickiej Galerii należą:

- Międzynarodowa Kolekcja Współczesnej Sztuki Złotniczej,
- Młode Polskie Malarstwo,
- Sztuka Zagłębia Miedziowego.

Budowa i rozwój tych kolekcji będą kontynuowane z uwzględnieniem celu strategicznego, jakim jest stworzenie warunków techniczno-organizacyjnych do stałej ich prezentacji. Czynione są też starania w kierunku digitalizacji zbiorów.

5. Planowane zadania organizacyjne i administracyjne

1. Kontynuowanie budowy Międzynarodowej Kolekcji Sztuki Złotniczej i starania o utworzenie stałej ekspozycji tych zbiorów.
2. Remonty bieżące użytkowanych lokali.
3. Samodzielne pozyskiwanie środków zewnętrznych na działalność statutową Galerii za pośrednictwem programów ministerialnych, sejmikowych, od fundacji i sponsorów oraz wspólnie z partnerami krajowymi i zagranicznymi.

6. Rozwój i kontynuacja współpracy

Nadal rozwijana będzie współpraca z lokalnymi instytucjami (Muzeum Miedzi, Legnickie Centrum Kultury, Teatr Modrzejewskiej, Spółdzielczy Dom Kultury Kopernik, Zamek Piastowski, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa), organizacjami (Legnickie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Artystycznych i Kulturalnych Netcetera, Fundacja Solia na rzecz integracji polsko-ukraińskiej, Fundacja Ładne Historie, itd.) oraz liderami i artystami, a nowe kontakty pozwalają mieć nadzieję na kolejne kooperacje, także te ponadregionalne, o krajowym i międzynarodowym zasięgu. Nie da się wymienić ich wszystkich w tym niezbyt obszernym

opracowaniu, ale można nadmienić, że są to zarówno inne placówki wystawiennicze i kulturalne, uczelnie i organizacje pozarządowe, jak i kolektywy i grupy nieformalne, stowarzyszenia i fundacje, placówki edukacyjne, obywatelskie, ekologiczne oraz ruchy artystyczne. Stale współpracujemy także z większością legnickich szkół i dużą częścią przedszkoli, półkolonii, grup terapeutycznych i świetlic środowiskowych, Uniwersytetów III Wieku oraz grup mniej sformalizowanych (np. legnickich amazonek) – wolontariat, praktyki, oprowadzania, warsztaty, lekcje galeryjne, itp. Galeria ma zamiar kontynuować nowo nawiązaną współpracę z np. BWA w Bydgoszczy, Lesznie, Jeleniej Górze, ASP we Wrocławiu, Łodzi, Katowicach, czy Zjednoczeniem Łemków z Gorlic, a także szeregiem instytucji zagranicznych (w ramach Legnickiego Festiwalu SREBRO).

Galeria jako organizator unikalnej w skali europejskiej imprezy pn. Legnicki Festiwal Srebro (oraz w jego ramach: Międzynarodowy Konkurs Sztuki Złotniczej) kontynuuje bądź rozwija swój udział w targach branży złotniczej w Polsce (Kraków, Gdańsk, Warszawa) i Niemczech (Monachium). Nowym tropem kooperacji jest współpraca z festiwalem poświęconym sztuce złotniczej – Rumuńskim Tygodniem Bizuterii, podczas którego prace z Międzynarodowej Kolekcji Sztuki Złotniczej galerii prezentowane były już dwukrotnie, a galeria sztuki (w osobie dyrektora) od dwóch edycji zasila grono międzynarodowego jury. Działania galerii niezmiennie kierunkowane są na pozyskiwanie nowych podmiotów do współpracy i wymiany – po wielu latach instytucja powraca do wystawienniczej kooperacji z Jabloncem nad Nysą (Czechy), nawiązała także współpracę przy Festiwalu z amerykańskim portalem Art Jewellery Forum, a także utrwała wielokierunkową kooperację na złotniczej niwie z zagranicznymi szkołami uczelniami, instytucjami, galeriami i muzeami, stowarzyszeniami organizatorami wystaw i festiwali, mediami (portal Klimt02, Magazyn Baltic Jewellery, Schmuck Magazine) i targami (Schmuck, Inhorgenta) z Europy i świata. Rozważamy udział w pozostałych targach i innych platformach prezentacji sztuki złotniczej w ramach sztuk wizualnych (Mediolan, Barcelona).

Podczas mojej kadencji galeria rozpoczęła prezentację sztuki video i działań eksperymentalnych, jawiąc się jako partner Festiwalu Form Audiowizualnych Intermediale i nadal będzie rozwijać tę współpracę. Oprócz prezentacji multimedialnych międzynarodowych wystaw, organizacji i streamowania koncertów, a także ich zamiejscowych przeniesień, będzie też areną rozważań, wykładów i prelekcji nt. sztuki nowych mediów. Dzięki temu niszowy festiwal poszerzy(ł) swe kręgi nie tylko o miłośników alternatywnych dźwięków, ale także o publiczność sztuk wizualnych.

W planach ma galeria także inne nowe zadania, wśród nich wymienić można rozszerzenie dotychczasowych działań o te z dziedziny filmu, literatury, a nawet działania z pogranicza antropologii kultury czy aktywizmu obywatelskiego. W planach jest goszczenie Festiwalu Filmowego Watch Docs czy wspólne projekty z Więcej niż księgarnią Tajne Komplety (Fundacja na rzecz Kultury im. T. Karpowicza) czy Fundacją Dolnośląskość (projekt odzyskiwania pamięci miejsc w architekturze legnickiej pt. Spod tynku) oraz Dom Pokoju (w zakresie mediacji „sąsiedzkich” i negocjowania miasta jako wspólnej przestrzeni).

Perspektywicznie zapowiada się współpraca z poznańską galerią Yes, specjalizującą się w promocji polskiej biżuterii autorskiej. Poza cykliczną współpracą (prezentacja festiwalowych wystaw, fundowanie nagrody w Międzynarodowym Konkursie Sztuki Złotniczej), galeria została honorowym patronem I Forum Sztuki Złotniczej, co pozwala snuć wspólne plany organizacyjne na przyszłe edycje wydarzenia. Inną platformą prezentacji złotniczej specjalizacji galerii jest podjęcie wspólnych tematów z łódzkim Akademickim Centrum Designu, gdzie będą gościć legnickie pokazy „Srebra”.

Kolejne plany sięgają medium fotografii, które prezentowane jest w galerii rzadko (raz do roku), przypadkowo, impresaryjnie. W planach jest nawiązanie cyklicznej współpracy z Ośrodkiem Postaw Twórczych we Wrocławiu (Galerią fotografii Miejsce przy Miejscu), festiwale fotografii z Gsz Opole czy wrocławskim Fotofestiwarem. Wciąż otwartym tematem (nie udało się pozyskać dofinansowania) są wspólne projekty fotograficzne realizowane ze Służewskim Centrum Kultury.

Jako doświadczona animatorka kultury, która posiada doświadczenia pracy animacyjnej w domu kultury czy centrum kultury oraz szeroką współpracę z NGO, także w progi galerii sztuki wprowadziłam działania z tego obszaru w niespotykanej dotychczas formie. Zaowocowały one np. partnerstwem w dolnośląskiej sieci instytucjonalnej na rzecz realizacji narodowego programu NCK Bardzo Młoda Kultura. Obok wrocławskiego Ośrodka Działań Artystyczny Firlej we Wrocławiu, a także centrów kultury z Wałbrzycha, Kobierzyc, Bolkowa, Bierutowa i dzielnicy Nowy Dwór (Wrocław), legnicka galeria sztuki stała się podmiotem i miejscem realizacji oddolnych inicjatyw kulturalnych wyłonionych w trakcie ogólnopolskiego programu Bardzo Młoda Kultura 2019-21, realizowanego przez narodowe Centrum Kultury. Podejmę kroki, by te kontakty i projekty miały swoją kontynuację, choć jest to niemożliwe w tej formie (program zniesiono).

7. Rozwój nowych kierunków i utrzymanie standardów

Nowa, pandemiczna rzeczywistość wymusiła na instytucjach wiele ograniczeń, ale i przyniosła wiele nowych rozwiązań. Wiele z nich, o ile pozwoliły na to możliwości, wdrożono w galerii, a wiele z nich stało się standardem i dziś, kiedy *lockdown* stał się historią, towarzyszą widzom w dalszym ciągu. Mowa tu o realizacjach np. filmowych, streamingach czy udostępnianiu wystaw na platformach cyfrowych. Do jednej z nich należy niemiecka platforma pn. Kunstmatrix (o światowym zasięgu) 3D do prezentacji wirtualnych wystaw, w której galeria zaprezentowała do tej pory wiele ekspozycji, czyli łącznie parę setek dzieł (cyfrowych reprodukcji). Dziś, mimo, że z publicznością spotykamy się na żywo, zwykle naszym stałym elementem wystawy jako całości jest przybliżający jej zamysł i klimat materiał filmowy.

Jako rozwojowy należy potraktować też fakt, że w poprzednim roku udało się galerii udostępnić (i zdokumentować) cyfrowo, za pomocą fotogrametrii, kolekcję złotniczą galerii. To nowoczesna i zaawansowana technologia, z której do archiwizacji i cyfrowego udostępniania zbiorów. Dzięki pozyskaniu funduszy i nawiązaniu współpracy z wrocławską firmą specjalizującą się usługach digitalizacji zbiorów i ich upowszechniania w wirtualnym świecie, udało się podjąć nowatorskiego przełożenie do środowiska cyfrowego pierwszych kilkadziesiąt obiektów. Pozostaje nadzieja, że projekt będzie kontynuowany i cały, liczący niemal pół tysiąc eksponatów zbiór doczeka się „wirtualnej” egzystencji.

Pragnę kontynuować kierunek rozwoju instytucji, który osobiście postrzegam jako krok milowy we wprowadzaniu ekologicznych standardów. Dzięki pozyskanym środkom galeria przeszła szkolenia i weryfikację „dostępności ekologicznej” placówki. W efekcie powstał raport, który zawierał rekomendacje oraz wskazanie kierunków dalszego wdrażania rozwiązań eko, wiele jego punktów wdrożono, ale równie dużo czeka na swoją kolej. Będzie to przedmiotem mojej szczególnej uwagi w kolejnych latach, zarówno w zakresie funkcjonowania placówki wewnątrz (organizacyjnie), jak i na zewnątrz (wystawienniczo, edukacyjnie), wg wytycznych Kultury dla klimatu – pionierskiej idei wprowadzania nowej zielonej polityki i ekologicznych standardów do instytucji kultury. Nie wyobrażam sobie braku dalszego postępu w kwestii ekologizacji działań galerii i optymalizacji zużycia surowców. W tym zakresie dokonano szereg zmian i cały czas wdrażane są kolejne. Chodzi o wielotorowe rozwiązania dotyczące wszystkich poziomów funkcjonowania instytucji – od namysłu nad standardami pracy, poprzez edukację zespołu i publiczności po lansowanie nowych wartości i

wzorców przez prezentację ekologicznych rozwiązań czy kierunków działań instytucjonalnych. Będziemy zmieniać się nie tylko na zielone. Dołożę starań, by galeria była nie tylko miejscem przyjaznym, ale i miejscem przyjaznym pracownikom. By wstęp na nasze wystawy i wydarzenia niezmiennie był nieodpłatny i odbywała się współpraca z grupami zagrożonymi wykluczeniem społecznym czy ekonomicznym. By wdrażać kolejne rozwiązania w temacie dostępności naszych działań dla odbiorców o szczególnych potrzebach, np. dostosowując do standardów strony internetowej, produkowane materiały czy tłumacząc na język migowy nasze wykłady czy prowadzenia.

Wzmacnianie kompetencji zespołu, nie wyłączając osoby dyrektora, jest dla mnie narzędziem kluczowym w polityce zarządzania. Podczas czterech lat zespół galerii wziął udział w wielu szkoleniach, kursach, warsztatach, poczynając od ściśle specjalistycznych dla poszczególnych działów (finansowe, kadrowe, merytoryczne, PRowe), po służące wzbogacaniu naszych zespołowych umiejętności funkcjonowania i społecznych (ekologiczne, antymobbingowe, mediacyjne, antystresowe i dotyczące work-life balance`u czy komunikacji lub kryzysów w zespole). Choć to wiedza i doświadczenie pracowników tak naprawdę budują miejsce, jakim jest galeria sztuki na mapie Legnicy, Polski i świata, ale nie zapominam jak ważne są także czynniki materialne oraz infrastruktura. W czasie mojego zarządu udało się zrealizować wiele niezbędnych zakupów – w dużej mierze wymieniłem i unowocześniłem infrastrukturę, ale konieczne są kolejne inwestycje. Wskazać należy tu z pewnością wymianę przestarzałych witryn w głównej siedzibie galerii pl. Katedralny 1 (sala wystawowa), remont toalet czy mniejszej sali, o co będę zabiegać.

8. Najważniejsze plany wystawiennicze galerii na lata 2023-26:

Wystawy potwierdzone:

- kolejne edycje Legnickiego Festiwalu Srebro,
- kolejne edycje Ogólnopolskiego Przeglądu Malarstwa Młodych PROMOCJE (w formie biennale),
- 2 wystawy indywidualne (jako realizacja Grand Prix powyższego Przeglądu (2 edycji),
- kolejna edycja Wystawy Plastyki Zagłębia Miedziowego (nie częściej niż co 3-4 lata),
- współpraca z projektami: Europejski Festiwal Szkła, Łemkowskie Jeruzalem, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych i Kulturalnych Netcetera (Festiwal Form Audiowizualnych Intermediale), itp.
- retrospektywna wystawa indywidualna Jana Henryka Baczy w jubileusz 80-lecia (legniczanin),

obecnie najdłużej tworzący i najbardziej zasłużony malarz w regionie, pierwszy dyrektor galerii sztuki),

- wystawa plakatów Eugeniusza Skorwidera – uznanego twórcy, nestora środowiska grafików, ilustratorów i plakacistów, profesora UA w Poznaniu,
- wystawa indywidualna Jakuba Łącznego – adiunkta ASP w Łodzi,
- wystawa Piotra i Witolda Adamczyków – twórców-braci bliźniaków, malarzy i teoretyków,
- wystawa Filipa Wierzbickiego – artysty, który w 2023 roku zakończy pokaz w Korei Płn.
- wystawa Marty Grzesik-Studzińskiej – legnicka autorka zajmująca się tkaniną i malarstwem,
- wystawa artysty szkła i witrażysty oraz malarza dr Adama Włodarczyka,
- wystawa malarstwa artystki wizualnej (twórczyni biżuterii) Małgorzaty Kalińskiej,
- wystawa warszawskiego malarza, rysownika i twórcy kolaży, adiunkta warszawskiej ASP Grzegorza Kozery,
- wystawa artystki z regionu dolnośląskiego Katarzyny Doszczak-Fuławki,
- wystawa twórczości malarki i performerki Izabeli Chamczyk,
- wystawa artystki młodego pokolenia, artystki i ekolożki Leny Achteлик,
- wystawa artystki zajmującej się problematyką natury oraz psychologii Natalii Bażowskiej,
- wystawy fotografii współczesnych artystów.

Plan wystaw Legnickiego Festiwalu SREBRO, corocznie gromadzący kilkanaście wystaw (w tym także fotografii i multimedialnej), zakłada, zgodnie z wieloletnią polityką imprezy, pokazy polskie i zagraniczne, zbiorowe i indywidualne, debiutanckie i dokumentujące uznany dorobek twórców, chronologiczne i przekrojowe, kuratorskie i retrospektywne, problematyczne i osnute na wątkach historycznych (sięgających początków polskiej złotniczej i autorskiej twórczości powojennej).

Sporządziła

(-) Justyna Teodorczyk